

**โครงการพัฒนาอาจารย์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ประจำปี พ.ศ. 2553**

**จัดครั้งที่ 1/2553
ระหว่างวันที่ 18-21 พฤษภาคม 2553**

ส่วนประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

เอกสารประกอบการบรรยาย
เรื่อง “บทบาทของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา”

โดย
รองศาสตราจารย์กัลณกา สาธิตธาดา
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วันที่ 18 พฤษภาคม 2553

1. บทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา

ปัจจัยที่สำคัญต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ คือ อาจารย์ ซึ่งจะมีบทบาทในการสอนให้ความรู้กับนักศึกษาในศาสตร์ของสาขาต่างๆ ที่มีตามหลักสูตร นอกจากนั้นแล้ว อาจารย์ยังจะต้องปฏิบัติตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ตามที่กำหนด คือ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การเรียนการสอน ศึกษาค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชา และวิชาชีพชั้นสูง ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา กับนักศึกษา ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น การทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานั้น ได้แก่ การให้คำปรึกษา แนะนำ และแนะแนวต่อนักศึกษา จึงเป็นหน้าที่สำคัญหน้าที่หนึ่งของอาจารย์ หน้าที่การให้คำปรึกษานั้นอาจแบ่งได้เป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ด้านวิชาการ

- แนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน
- แนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนตลอดจนควบคุมการลงทะเบียนเรียนให้เป็นไปตามระเบียบ
- ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการเลือกวิชาเลือกหรือวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับความสามารถของนักศึกษาหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- ให้คำแนะนำวิธีการเรียน การค้นคว้าและติดตามผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอ และคอยตักเตือนนักศึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหาด้านการเรียนหรือผลการเรียนต่ำลง
- ให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษาเพื่อการแก้ไขอุปสรรคในการเรียนวิชาต่างๆ
- ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดค่าคะแนนระดับเฉลี่ยของนักศึกษา
- ให้การปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

1.2 ด้านสวัสดิการ กิจกรรม และระเบียบต่างๆ

- แนะนำเกี่ยวกับสวัสดิการด้านต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยมีให้นักศึกษา
- รักษาผลประโยชน์ของนักศึกษาในสิทธิต่างๆ ที่นักศึกษาพึงมี
- ให้ข่าวสารที่มีประโยชน์หรือมีผลกระทบกับนักศึกษาในระหว่างที่ศึกษา
- ชี้แจงระเบียบต่างๆ ที่นักศึกษาควรทราบ
- แนะนำกิจกรรมเสริมการศึกษาต่างๆ รวมถึงการแนะนำอาชีพเสริมระหว่างเรียน

1.3 ด้านพัฒนานักศึกษา

- ให้การปรึกษาปัญหาด้านอื่นๆ เช่น การปรับตัวในสถานศึกษา ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคม เป็นต้น
- ให้การตักเตือนนักศึกษาที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม
- ให้การแนะนำปรึกษาในด้านบุคลิกภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสมรวมถึงความประพฤติและจริยธรรม
- ให้การปรึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

1.4 ด้านอื่นๆ

- พิจารณาคำร้องต่างๆ ของนักศึกษาและดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ
- ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือนักศึกษา และเพื่อประโยชน์ของนักศึกษา
- กำหนดเวลาให้นักศึกษาเข้าพบ เพื่อขอคำปรึกษาแนะนำอย่างสม่ำเสมอ
- สร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างนักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย
- ป้อนข้อมูลย้อนกลับมายังผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษา เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ทันการณ์
- ให้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในทุกด้าน เพื่อพัฒนากิจกรรมนักศึกษา
- ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา และหน้าที่ของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- อาจารย์ที่ปรึกษาต้องกล่าวตักเตือน เมื่อพบเห็นนักศึกษาแต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่ถูกระเบียบมหาวิทยาลัยหรือมีความประพฤติไม่เหมาะสม

2. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี

การกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีนี้ เป็นการกำหนดขึ้นเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ยึดเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง โดยคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีควรมีดังต่อไปนี้

- 2.1 มีมนุษยสัมพันธ์ดี
- 2.2 มีความรับผิดชอบดี
- 2.3 ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา
- 2.4 มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

- 2.5 มีความจริงใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- 2.6 มีเหตุผลและมีความสามารถในการแก้ปัญหา
- 2.7 มีความเมตตากรุณา
- 2.8 ไวต่อการรับรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้รวดเร็ว
- 2.9 มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมีจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.10 มีความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีได้
- 2.11 รับผิดชอบและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี

3. จรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการให้การปรึกษา และข้อแนะนำต่อนักศึกษานั้น อาจารย์ที่ปรึกษาต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพของนักศึกษา ไม่กระทำการใดๆ ที่จะก่อให้เกิดผลเสียหาแก่นักศึกษาอย่างไม่เป็นธรรม
- 3.2 ต้องรักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับกรณีที่จำเป็นต้องนำเรื่องปรึกษากับบุคคลอื่น ควรปกปิดหลักฐานการแสดงตัวของนักศึกษา
- 3.3 ต้องรับฟังปัญหาของนักศึกษาและแนะนำด้วยใจเป็นธรรม ต้องพยายามช่วยเหลือนักศึกษาจนสุดความสามารถ (ภายในขอบเขตความสามารถของตน) หากมีปัญหาใดที่เกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้ ควรแนะนำนักศึกษาผู้นั้นไปพบผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น นักแนะแนว จิตแพทย์ และนักกฎหมาย เป็นต้น
- 3.4 ไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์บุคคลหรือสถาบันใดให้นักศึกษาฟังในทางที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่บุคคลหรือสถาบันนั้น
- 3.5 ต้องเป็นผู้มีความประพฤติที่เหมาะสมตามจรรยาแห่งวิชาชีพในสาขาของตนและมีศีลธรรมจรรยาที่ดีงาม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

4. ข้อปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านต่างๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงมีข้อปฏิบัติในด้านต่างๆ ดังนี้